

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2021-860

20.9.2021

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – disp. – opphør grunnet manglende betaling – inngått endringsavtale? – sen melding i TFFAuto om opphørt forsikring.

Firma T. ble ilagt gebyr for perioden fra og med 3.6.20 til og med 10.6.20. Forsikringen hadde gått til opphør grunnet manglende betaling. Forsikringsselskapet hadde den 9.6.20 lagt inn i TFFAuto at forsikringen var opphørt 2.6.20. Klager bestred illeggelsen og anførte at det måtte gis dispensasjon for det ilagte gebyret. Det ble anført at firmaet var av den oppfatning at kjøretøyet var forsikret i den aktuelle perioden, og klager redegjorde bl.a. for at han var i den tro at det var inngått en avtale med forsikringsselskapet. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen og anførte på sin side at det ikke var grunnlag for dispensasjon. Nemnda kom til at det ikke var grunnlag for å dispensere grunnet klagers anførsel om at han trodde forsikringen var i orden og la bl.a. vekt på at klager ikke hadde sannsynliggjort at det var inngått en endringsavtale. Nemnda kom videre til at det måtte delvis dispensasjon grunnet forsikringsselskapet sene melding i TFFAuto om at forsikringen var opphørt, og nemnda tok utgangspunkt i at klager brakte forsikringen i orden dagen etter at han fikk gebyret.

Saksfremstilling

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn med hjemmel i bilansvarslova §§ 15 og 17 a, jf. gebyrforskriften § 4, for kjøretøy med registreringsnummer (...).

Firma T. var oppført som eier av kjøretøyet i Motorvognregisteret i den aktuelle perioden.

Klagen er fremsatt av klager på vegne av firma T.

Det ble tegnet forsikring hos forsikringsselskapet den 23.4.20. Forsikringen ble imidlertid brakt til opphør grunnet manglende betaling, og forsikringsselskapet la den 9.6.20 inn i TFFAuto at forsikringen ble brakt til opphør den 2.6.20.

Ettersom det da fremgikk av TFFAuto at kjøretøyet var uforsikret, ble firma T. ilagt gebyr av Trafikksforsikringsforeningen den 10.6.20.

Kjøretøyet ble igjen forsikret den 11.6.20.

Total gebyrperiode er fra og med 3.6.20 til og med 10.6.20.

Gebyrileggelsen ble påklaget den 7.9.20.

Etter å ha mottatt klagen, henvendte Trafikksforsikringsforeningen seg til forsikringsselskapet for en uttalelse i saken. Forsikringsselskapet svarte den 12.10.20 følgende på henvendelsen:

Hei

Vi sender faktura (betalingsplan da kunden har valgt avtalegiro) til kunden 18.03.20 pålydende kr 2965,- med bet.frist 01.05.20. Vi sender betalingspåminnelse 14.05.20 pålydende kr 3035,- med bet.frist 02.06.20.

Inkassovarsel sendes 09.06.20 pålydende kr 3987,- med bet.frist 24.06.20.

Kunden er i kontakt med oss 05.05.20 for å forsikre ny bil men vi hører ingenting om mottatt faktura.

Vedlagt klagen fulgte kopi av faktura, betalingspåminnelse og inkassovarsel. Forsikringsselskapet har også lagt frem e-postkorrespondanse med klager angående gebyret.

Klager har avvist at gebyrileggelsen kan opprettholdes og anført at det må gis dispensasjon for gebyret.

For det første er det anført at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret på grunnlag av at firma T. i god tro trodde kjøretøyet var forsikret i perioden. Det var derfor utenfor firma T. sin kontroll å overholde forsikringsplikten. Firma T. var i kontakt med forsikringsselskapet og ba om betalingsutsettelse og var i den tro at utsettelsen var godkjent.

Videre kjøpte firma T. et nytt kjøretøy i perioden, og forsikringen skulle overføres til det nye kjøretøyet. Det ble da noen forandringer på forsikringen, som medførte at kravet ikke ble varslet på eFaktura/avtalegiro som tidligere. Klager har også fremhevet at koronasituasjonen har medført en sterk reduksjon av inntektsgrunnlaget for firma T. Klager har i sitt krav om nemnd presisert sine anførsler, og særlig fremhevet at klagen ikke gjelder dårlig likviditet. Klagen gjelder forsikringsselskapets feil ved ikke å innrømme at det utsatte innbetalingen til 1.7.20. Betalingen lå inne i nettbanken til betaling.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er grunnlag for å gi firma T. dispensasjon for det ilagte gebyret.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at det er innenfor firma T. sin kontroll å holde oversikt over sin økonomi, samt å ha kontroll over at firmaets forpliktelser blir betalt i henhold til forsikringsavtalen. Videre vises det til at forsikringsselskapet korrekt har varslet firma T. om gebyrileggelsen, og det derfor har vært innenfor firma T. sin kontroll å sikre at forsikringsavtalen ikke gikk til opphør.

Videre har foreningen anført at dårlig eller manglende betalingsevne ikke er et forhold som kan gis dispersjon for.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Hovedspørsmålet i saken er om det er grunnlag for å dispensere, helt eller delvis, fra det ilagte gebyret.

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Nemnda anser seg kompetent til å prøve alle sider av dispensasjonsspørsmålet, jf. gebyrforskriften § 8 femte ledd, som bestemmer at nemnda kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.

Det er i saken lagt frem kopi av faktura 18.3.20 som er angitt å gjelde fra og med 30.4.20 til og med 29.4.21. Det er uttrykkelig angitt at klager hadde valgt å betale "månedsvise med avtalegiro".

Forfall for de enkelte terminer er listet opp på s. 3, og det fremgår der at fakturaen hadde forfall 1.5.20. Forsikringsselskapet sendte deretter betalingspåminnelse og inkassovarsel som opplyst i saksfremstillingen.

Klager sendte 15.6.20 en e-post til Trafikkforsikringsforeningen der han blant annet skrev følgende:

Jeg søkte nemlig [forsikringsselskapets navn] om utsettelse i begynnelsen av april og fikk utsettelse til 1. Juli.

Den fremlagte e-postkorrespondansen mellom klager og hans forsikringsselskap viser at klager kontaktet selskapet i mai 2020. Selskapet sendte 20.5.20 en e-post til klager der det påpekte at faktura med forfall 1.5.20 ikke hadde blitt trukket av klagers bank, og at det kun var foretatt ett trekk på forsikringen i 2020, nemlig 2.1.20. Klager ringte sitt forsikringsselskap 15.6.20. I selskapets svar het det blant annet:

Finner ingen mail om at det var satt henstand på den fakturaen som var utestående.

Også Trafikkforsikringsforeningen forespurte om det samme, og svaret er gjengitt ovenfor.

Når det gjelder påstanden om at forsikringsselskapet ga henstand med betalingen fra 1.5.20 til 1.7.20, har klager og hans forsikringsselskap helt motstridende forklaringer.

Slik nemnda ser det, svekkes klagers påstand ved at han ikke protesterte på e-posten 20.5.20. Han ble også purret med SMS 26.5.20 om manglende betaling, uten at det avstedkom noen umiddelbar reaksjon fra hans side. Han hadde på dette tidspunkt også mottatt betalingspåminnelsen som var datert 14.5.20 der det fremgikk at hans bank hadde meldt fra om at fakturaen ikke var trukket til forfall 1.5.20 fordi avtalegiroen hans var ugyldig.

Klager har bevisbyrden for sin påstand om inngått endringsavtale med sitt forsikringsselskap, men har, etter nemndas syn, ikke gjort det overveiende sannsynlig at slik avtale ble inngått. Det er da ikke grunn til å gi dispensasjon på dette grunnlag.

Det fremgår av saksfremstillingen at klagers forsikringsselskap først 9.6.20 meldte fra til TFFAuto om at forsikringen på det aktuelle kjøretøyet opphørte 2.6.20. Forsikringsselskapet hadde i sin betalingspåminnelse 14.5.20 opplyst om at forsikringen ville opphøre denne dagen dersom klager ikke betalte skyldig beløp, og det var i brevet også opplyst om at han ville få et daglig gebyr så lenge kjøretøyet var uforsikret. Grunnen til at klager likevel ikke betalte i tide var at han mente at det forelå en avtale om henstand, han mente at han var i "god tro". Han responderte imidlertid umiddelbart da han 10.6.20 fikk gebyrkrav fra Trafikkforsikringsforeningen og tegnet ny forsikring dagen etter. Det var da allerede påløpt gebyr fra og med 3.6.20 som han ikke kunne gjøre noe med.

Spørsmålet som da reiser seg, er om en så vidt sen melding om opphørt forsikring bør lede til at det gis delvis dispensasjon for det ilagte gebyret.

Etter nemndas syn bør utgangspunktet være at forsikringsselskapene melder fra om utgått forsikring den dagen kjøretøyet ikke lenger er forsikret. Når selskapene ikke melder umiddelbart opphør, skyldes det antagelig at de tar høyde for at betaling kan finne sted siste dag, og at det kan ta én-to dager før innbetalingen registreres.

Hovedformålet bak gebyrordningen er å hindre at motorkjøretøyer er uforsikret. Gebyrforskriften § 6 første ledd første setning lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstager av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen.

Bestemmelsen viser at lovgiver, ved å innføre elektronisk varsling, ønsker å gi forsikringstagerne mulighet for snarest mulig å ordne sine forsikringsforhold, men også at dette forutsetter at forsikringsselskapene melder fra til TFFAuto så snart som mulig etter at kjøretøyet er uforsikret. Dette formålet ivaretas etter nemndas syn best ved at forsikringsselskapene melder opphør første dag kjøretøyet ble uforsikret, men uansett senest to dager etter at forsikringen utløp. Dette vil også være en fordel for den gebyrpliktige, som, selv om han har fått varsel om at forsikringen opphører en bestemt dato, gis en siste mulighet til å ordne opp i forholdet så tidlig som mulig og med minst mulig gebyr.

Selskapene er selvsagt klar over at deres ansvar overfor eventuelle skadelidte først opphører en måned etter at opphøret er meldt inn i TFFAuto, jf. forsikringsavtaleloven § 7-7, men det kan ikke etter nemndas syn være avgjørende for spørsmålet om når melding om opphør bør gis i forhold til de som står i fare for å måtte betale gebyr for manglende forsikring.

Nemnda tar i denne konkrete saken utgangspunkt i at klager brakte forsikringen i orden dagen etter at han fikk gebyret. Slik nemnda ser det, var det illeggelsen av gebyr som var årsaken til at ny forsikring ble tegnet. Hadde forsikringsselskapet meldt fra om opphøret av forsikringen senest den 4.6., legger nemnda til grunn at gebyr hadde blitt ilagt 5.6., og forholdet ville da, med overveiende grad av sannsynlighet, ha blitt brakt i orden 6.6.20 selv om det er en lørdag.

Nemnda er etter dette blitt stående ved at klager kun bør betale gebyr for perioden 3.–5.6.20, idet det gis dispensasjon for tidsrommet 6.–10.6.20.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Thor Chr. Hansteen (næringsrepresentant).